

Brüsszel, 2015.7.31.
COM(2015) 382 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

**a hajófelügyeleti és hajóvizsgáló szervezetek közös szabályairól és szabványairól szóló
391/2009/EK rendelet 10. cikkének (2) bekezdése értelmében**

I. Bevezetés

Ez a jelentés a 391/2009/EK rendelet (a továbbiakban: a rendelet) 10. cikkének az elismert szervezetek szabályainak és eljárásainak összehangolásáról és a berendezésekre, anyagokra és alkatrészekre vonatkozó osztályozási bizonyítványaik kölcsönös elismerési rendszerének létrehozásáról szóló (1) bekezdésének az elismert szervezetek általi végrehajtását vizsgálja felül.

A jelentés az említett rendelet 10. cikkének (2) bekezdésével összhangban független tanulmányon¹ alapul.

A lobogó szerinti állam hatósága nemzetközi egyezményekből fakadó jogszabályi kötelezettségeit hajófelügyeleti és hajóvizsgáló szervezetekre („hajóosztályozó társaságokra”) ruházhatja. Minden ilyen szervezet felelősséggel és elszámolással tartozik a lobogó szerinti állam hatóságának a nevében elvégzett munkáért.

Az e szervezetekre ruházott fő kötelezettségeket a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO) nemzetközi egyezményei és a vonatkozó uniós jog határozza meg. Az Európai Unióban az említett rendelet és a 2009/15/EK irányelv² közös szabályokat és szabványokat állapít meg a hajófelügyeleti és hajóvizsgáló szervezetekre vonatkozóan, továbbá létrehozza a hajófelügyeleti és hajóvizsgáló szervezetek elismerésének és a tagállamok tengerészeti hatóságai érintett tevékenységeinek jogi keretét, amelyek kizárólag a rendelet értelmében elismert szervezeteket (európai uniós elismert szervezetek) hatalmazhatnak fel a fent említett, jogszabályban előírt munka elvégzésére.

Nemzetközi szinten a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet jogeszközök alkalmazására vonatkozó szabályzata és az elismert szervezetekre vonatkozó szabályzata, amelyek 2015. január 1-jétől vannak hatályban, állapítják meg az alkalmazandó jogi keretét. Az Európai Bizottság az uniós jogszabályoknak az említett szabályzatoknak való megfelelése biztosítása céljából elfogadta a 2014/111/EU bizottsági végrehajtási irányelvet³ és a 1355/2014/EU bizottsági végrehajtási rendeletet⁴.

Az 1355/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet (25) preambulumbekkezdése tisztázza, hogy az anyagokra, berendezésekre és alkatrészekre vonatkozó osztályozási bizonyítványok kölcsönös elismerésének a 391/2009/EK rendelet 10. cikkének (1) bekezdésével létrehozott rendszere csak az Unión belül, a tagállami lobogók valamelyike alatt közlekedő hajók vonatkozásában érvényesül. A külföldi hajók esetében a bizonyítványok elismerése az adott EU-n kívüli lobogó szerinti állam saját mérlegelésen alapuló döntésén alapul, amelyet kizárólagos joghatósága keretében – és különösen az ENSZ tengerjogi egyezménye alapján – hoz meg.

A hajóosztályozó társaságok tevékenységük végzése során kötelezik a gyártókat arra, hogy az egyes társaságok által kidolgozott különböző követelményeknek feleljenek meg. Ezek a követelmények fontosak a hajók építése és üzemeltetése szempontjából és biztosítják a hajó

¹ http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/studies/maritime_en.htm

² Az Európai Parlament és a Tanács 2009/15/EK irányelve a hajófelügyeleti és hajóvizsgáló szervezetek, valamint a tengerészeti hatóságok vonatkozó tevékenységeinek közös szabályairól és szabványairól (HL L 131., 2009.5.28., 47. o.).

³ A Bizottság 2014. december 17-i 2014/111/EU végrehajtási irányelve a 2009/15/EK irányelvnek egyes szabályzatoknak és egyes egyezmények és jegyzőkönyvek kapcsolódó módosításainak a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO) általi elfogadásával összefüggő módosításáról.

⁴ A Bizottság 2014. december 17-i 2014/111/EU végrehajtási rendelete a 391/2009/EK rendeletnek egyes szabályzatoknak és egyes egyezmények és jegyzőkönyvek kapcsolódó módosításainak a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO) általi elfogadásával összefüggő módosításáról.

tulajdonosa és a biztosító, valamint végső soron a lobogó szerinti állam számára a hajó biztonságosságát.

A különböző osztályozási bizonyítványok társaságok általi kölcsönös elismerésének hiányában többszöri alkalommal szükséges bizonyítványokat kiállítani: a globális működéshez (és az olyan hajótulajdonosok széles körének eléréséhez, akik hajóosztályozó társaságot választanak a hajó építésének felügyeletére) a tengerészeti felszerelések szállítóinak ugyanarra a felszerelésre vonatkozóan különböző hajóosztályozási társaságok bizonyítványait kell beszerezniük, amelyek gyakran nagyon hasonló követelményeknek való megfelelést igazolnak, és olykor azonos laboratóriumokban (gyakran a gyártó laboratóriumában) végzett hasonló vizsgálatokon alapulnak. A 391/2009/EK rendelet 10. cikkének (1) bekezdése ezt a problémát úgy fogalmazza meg, hogy az Európai Unió belső piacának szempontjából az is lényeges, hogy adott termékre egy vagy több hajóosztályozó társaságnak kell-e bizonyítványt kiállítania.

A rendelet arra kötelezi az európai uniós elismert szervezeteket, hogy hangolják össze osztályozási szabályaikat és hozzák létre a berendezésekre, anyagokra és alkatrészekre vonatkozó osztályozási bizonyítványok kölcsönös elismerési rendszerét. A rendelet 10. cikkének (1) bekezdése nevezetesen megállapítja, hogy *„Az elismert szervezetek szabályaik és eljárásaik egyenértékűségének megőrzése, azok összehangolása és alkalmazása érdekében rendszeresen konzultálnak egymással. A nemzetközi egyezmények következetes értelmezése érdekében együtt kell működniük egymással, a lobogó szerinti államok hatáskörének sérelme nélkül.*

Az elismert szervezeteknek a megfelelő esetekben meg kell egyezniük azokban a műszaki és eljárási feltételekben, amelyek szerint egyenértékű szabványok alapján kölcsönösen elismerik az anyagokra, berendezésekre és alkatrészekre vonatkozó osztályozási bizonyítványokat, referenciaként a legmagasabb követelményeket állító és legszigorúbb szabványokat alapul véve.”

Ezt a fajta összehangolást meg kell különböztetni a tengerészeti felszerelésekre vonatkozó, jogszabályokban előírt követelményeknek az Európai Unió szintjén történő összehangolásától. A tengerészeti felszerelésekről szóló irányelv⁵ (MED) a hajók fedélzetére telepített olyan felszereléseket szabályozza, amelyekre vonatkozóan egy vagy több nemzetközi egyezmény értelmében „hordozási kötelezettség” van érvényben (pl. a tengerek szennyezésének megelőzése céljából, tűzvédelem céljából, illetve navigációs felszerelések, életmentő felszerelések stb.). A tagállamok nem tilthatják meg az olyan tengeri felszereléseknek a forgalomba hozatalát vagy az EU lobogója alatt közlekedő hajó fedélzetén történő elhelyezését, amelyek megfelelnek a tengeri felszerelésekről szóló irányelv követelményeinek, és nem tagadhatják meg az ezekre vonatkozó bizonyítványok kiállítását a lobogójuk alatt közlekedő hajók részére. Az érintett felszerelésnek a tengeri felszerelésekről szóló irányelvnek való megfelelést tanúsító látható jelölést, az ún. „hajókormány-emblémát” kell viselnie. Az Európai Unió kölcsönös elismerési megállapodást⁶ kötött az Amerikai Egyesült Államokkal a hajókormány-emblémával ellátott felszerelések kereskedelmének elősegítése és többszöri tanúsításának elkerülése érdekében.

Számos tengeri felszerelés (pl. a nemzetközi egyezményekben nem említett felszerelések) azonban nem tartozik a tengeri felszerelésekről szóló irányelv hatálya alá, hanem a hajóosztályozó társaságok által a bizonyítványkiállítás előfeltételeként meghatározott

⁵ Az Európai Tanács 1996. december 20-i 96/98/EK irányelve a tengeri felszerelésekről (HL L 046., 1997.2.17., 25. o.), a módosítás szerint.

⁶ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:JOL_2004_150_R_0042_01&from=EN

követelményeknek kell megfelelniük. Ezekre a felszerelésekre vonatkozik a fent említett rendelet 10 cikkének (1) bekezdése.

II. Az eddigiekben elért haladás

A rendelet nem állapítja meg a kölcsönös elismerés megvalósításának konkrét módjait. Konkrét határidőket sem tűz ki. A rendelet tehát rugalmasságot biztosított az európai uniós elismert szervezetek számára az egymással és az egyéb érdekelt felekkel – pl. a Ships & Maritime Equipment Association társasággal (SEA Europe) – való együttműködéshez, amelyek maguk dönthettek a végrehajtás érdekében szükséges lépésekről.

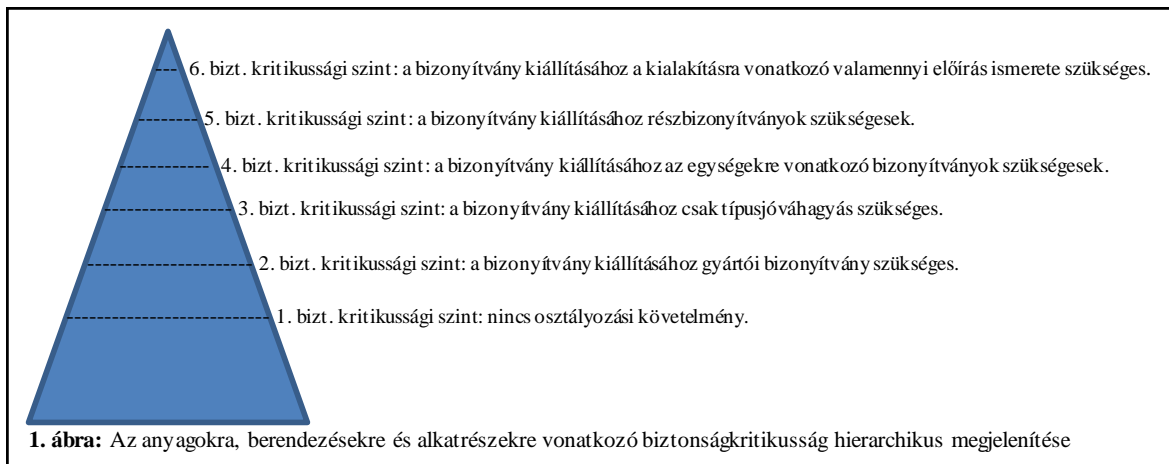
Az első követelmény (az összehangolás) tekintetében az európai uniós elismert szervezetek szisztematikus megközelítést alkalmaztak a kölcsönös elismerési rendszerben való részvételre jogosult termékekre történő bizonyítványkiállításra vonatkozó műszaki és eljárási feltételek összehangolását illetően. A szervezetek ennek során a legmagasabb követelményeket állító és legszigorúbb szabványokat vették alapul. A szabályok és eljárások összehangolása tekintetében a megvalósítás jelenlegi helyzetének felülvizsgálata igazolta, hogy a folyamat még mindig csak gyermekcipőben jár. Bár a „kölcsönös elismerési rendszer” keretében kiállításra került néhány kölcsönösen elismert bizonyítvány, ezek a bizonyítványok az érintett konkrét termékekre vonatkozóan az egyes elismert szervezetek által kiállított egyedi bizonyítványokkal együtt vannak jelen a piacon. Másként fogalmazva az egyes elismert szervezetek által kiállított egyedi bizonyítványokat még nem vonták ki a piacról. A fentiek rávilágítanak arra, hogy több időre van szükség az új, kölcsönösen elismert bizonyítványnak a gyakorlatban történő teszteléséhez, amely bizonyítvány használata akár általános gyakorlattá is válhat majd és végül az egyénileg kiállított bizonyítványok helyébe léphet.

A második követelményt illetően (kölcsönös elismerés) az európai uniós elismert szervezetek az alábbi forgatókönyveket mérlegelték:

1. egymás szabványainak mint egyenértékű szabványoknak a közvetlen elfogadása, és egymás bizonyítványainak automatikus elfogadása;
2. valamennyi európai uniós elismert szervezet érintett termékekre (anyagok/berendezések/alkatrészek) vonatkozó valamennyi osztályozási szabályának értékelése alapján a legmagasabb követelményeket állító és legszigorúbbnak ítélt szabályok kiválasztása és közvetlen elfogadása;
3. olyan közös műszaki követelmények újonnan történő kidolgozása, amelyek alapján a megfelelő esetekben további bizonyítvány kiállítására kerül sor, amelyet kölcsönösen elismernek. Az egyes európai uniós elismert szervezetek által kiállított egyedi bizonyítványok továbbra is léteznek a javasolt (kölcsönösen elismert) bizonyítvány mellett.

A szervezetek a rendelet 10. cikkének (1) bekezdése szerinti kötelezettségek végrehajtása érdekében a harmadik módszer alkalmazása mellett döntöttek.

A termékek értékelése céljára olyan kockázatértékelési mechanizmust hoztak létre, amely a biztonságkritikusság mértéke alapján 6 szintet különböztet meg (lásd az alábbi 1. ábrán).

A biztonságkritikussági skálát hierarchikus piramis⁷ formájában ábrázolták. A piramis csúcsán (6. szint) a bizonyítvány kiállításához a kialakításra vonatkozó valamennyi előírás ismerete szükséges. A piramis csúcsától lefelé haladva, az 5. szinten a bizonyítvány kiállításához részbizonyítványok szükségesek. A 4. szinten az egységekre vonatkozó bizonyítványok szükségesek, a 3. szinten pedig csak típusjóváhagyás. Az alsóbb szintek (1. és 2. szint) esetében nincsenek osztályozási követelmények, illetve csak a gyártó által kiállított bizonyítvány megléte elvárt. Az európai uniós elismert szervezetek a fent említett biztonságkritikussági skála 3. szintjére besorolható, „típus-jóváhagyási” bizonyítványra jogosult korlátozott számú termékre (jelenleg 34 termék, amelyek száma 2015. július 1-jétől 44-re fog növekedni) vonatkozó műszaki követelményekről állapodtak meg. Ez a különleges bizonyítványkiállítási rendszer „kölcsonös elismerési rendszerként” vált ismertté.

Az adott bizonyítványok esetében alkalmazott műszaki követelményekről⁸ az európai uniós elismert szervezetek állapodnak meg és azok csoportok szerint kerülnek közzétételre. Ezeknek a csoportoknak a fokozatos fejlődése az utóbbi években a felhalmozódott tapasztalatoknak köszönhetően felgyorsult, és azok az alábbi táblázatban kerültek felsorolásra (a kiinduló koncepciótól kezdődően a végleges kibocsátással bezárólag):

A csoport száma	Kiinduló koncepció	Végleges kibocsátás
1.	2010.6.29.	2013.1.1.
2.	2011.9.6.	2013.7.1.
3.	2013.9.24.	2014.7.1.
4.	2014.4.23.	előreláthatóan 2015.7.1.
5.	2015.4.21.	folyamatban

Az első csoport 11 termékre vonatkozó műszaki követelményeket (3. biztonságkritikussági szint) foglalt magában, amelyek 2013 elején léptek hatályba és amelyeket egy második csoport (11 termék, 2013. július) és egy harmadik csoport (12 termék, 2014. július) követett, melyek mind ugyanazon biztonságkritikussági szintre, azaz a 3. szintre vonatkoznak. A műszaki követelmények negyedik, 10 termékre vonatkozó és ismét a 3. szint szerinti csoportja

⁷ Lásd az alábbi weboldalon elérhető dokumentum (Az európai uniós elismert szervezetek által a 10. cikkben foglalt kötelezettségek teljesítése tekintetében képviselt megközelítés) 12. oldalát:

http://www.euromr.org/SiteAssets/Document%20Archive/EU_report_1212_L02.pdf

⁸ A kölcsönös elismeréshez szükséges megállapodott műszaki követelmények: <http://www.euromr.org/technical-requirements>

2015. július 1-jén lép hatályba. Az ötödik csoport előkészítése már megkezdődött; az ipari szektor részt vesz az ötödik csoport termékeire vonatkozó műszaki követelmények kiválasztásában, ami (a 3. biztonságkritikussági szinthez tartozó) termékek konszolidált listája alapján történik, amelyet az európai uniós elismert szervezetek kölcsönös elismerési csoportja mutatott be a szektor szereplői számára. A kölcsönös elismerési rendszer valamennyi csoportja a típusjóváahagyás kategóriához tartozó termékekhez kapcsolódik, mert a típusjóváahagyás esetében a kritikusság szintje alacsony; következésképpen úgy lehet tapasztalatot szerezni az új rendszerrel kapcsolatban, hogy közben a biztonsági kockázat alacsony szintre van korlátozva. A negyedik csoport elfogadásakor a rendszerre jogosult termékekre vonatkozó 44 műszaki követelmény az európai uniós elismert szervezetek osztályozási szabályai által előírt összes típus-jóváahagyási bizonyítványkiállítás közel 50 %-át fedi le. A szervezetek véleménye szerint minél magasabb a biztonságkritikussági szint, annál összetettebb eljárásokat kell mérlegelni; ugyanakkor a jelenlegi terméklista nem biztosít hozzáadott értéket a tevékenységhez, mert az csupán egy kisméretű piaci szegmensre alkalmazandó, a gyártó szektor szerint.

A szervezetek a műszaki követelmények összehangolására összpontosítva választhatták volna egymás bizonyítványainak egyszerű kölcsönös elismerését is, legalábbis a 3. biztonságkritikussági szinthez tartozó termékek esetében. Ez gyorsabb haladást eredményezett volna, ami jobban megfelelt volna a tengeri felszerelések gyártói várakozásainak.

III. A folyamatban lévő ügyek

A biztonsági követelményeknek való megfelelés

Úgy tűnik, hogy a kölcsönös elismerési rendszer megfelel a rendelet 10. cikkének (1) bekezdésében hangsúlyozott biztonsági szempontoknak. Valamennyi kulcsfontosságú érdekelt fél egyet értett abban, hogy a biztonság kiemelkedő jelentőséggel bír.

A kölcsönösen elismert bizonyítvány kiállításához teljesítendő műszaki követelmények előkészítésére és megvalósítására a legszigorúbb szabályok vonatkoznak és valamennyi európai uniós elismert szervezet ugyanazon szabályok alapján állítja ki az új, kölcsönösen elismert bizonyítványt. Továbbá valamennyi kiállításra kerülő új, kölcsönösen elismert bizonyítvány a világon mindenhol pontosan ugyanazzal a státusszal bír. Ha azonban adott esetben valamely európai uniós elismert szervezet nem fogadja el a kölcsönösen elismert bizonyítványt, arra az esetre az európai uniós elismert szervezetek csoportja belső jelentéstételi eljárásokat hozott létre, az okok megállapítására és az eset megfelelő kezelésére, a 10. cikk (1) bekezdése harmadik albekezdésének megfelelően.

Az érdekeltek bevonása

Hangsúlyozni kell, hogy a tengeri felszereléseket gyártó iparág csak korlátozott mértékben vesz részt a kölcsönös elismerés folyamatában.

Egyrészt a nagyméretű eredetifelszerelés-gyártók (OEM-ek) sokkal inkább részt vesznek a kölcsönös elismerési folyamatban saját érdekeiknek és a hasonló tanúsítási eljárások során korábban, más nemzetközi együttműködések, például az elektromos vagy gépészeti termékek és felszerelések nemzetközi szabványosítási tevékenységei keretében szerzett ismereteiknek köszönhetően. A kisebb OEM-ek azonban nem olyan jól tájékozottak és részvételük is alacsonyabb szintű sajátos piaci jellemzőiknek köszönhetően, mint például a kisebb méret, az adminisztratív és pénzügyi források tekintetében érvényesülő megszorítások. A tengeri

felszerelések gyártóinak ez a köre az, amely értékelné, ha a kölcsönösen elismert bizonyítványok rendszerével kapcsolatban több információ állna rendelkezésükre. Ennek megfelelően az érdekelt feleknek szintén e csoportja az, amelynek a leginkább előnyére válna a rendelet, mivel e gyártók ritkábban engedhetik meg több bizonyítvány kiállítását.

Az érdekelt felek egy bizonyos körének véleménye szerint nem állnak rendelkezésre információk, illetve korlátozottan állnak rendelkezésre az információk⁹. Ez a kölcsönös elismerési rendszer eddigi működése és piaci jelenléte korlátozott időtartamának tudható be (valamennyi létező kölcsönösen elismert bizonyítvány kiállítására az utóbbi 18 hónap során került sor).

Valamennyi európai uniós elismert szervezet belső eljárásokat dolgozott ki a kölcsönös elismerésre vonatkozóan az adott szervezeteken belüli tájékozottság fokozása érdekében. Az utóbbi az Európai Unióban és világszerte egyaránt (azaz az európai uniós elismert szervezetek székhelyein és világszerte lévő központi irodáiban) alkalmazásra került, az egyes szervezetek globális műveleteihez nagymértékben kapcsolódóan. E jelentés készítésének időpontjában összesen 14 kölcsönösen elismert bizonyítvány van közzétéve¹⁰. Fontos megjegyezni, hogy azok a gyártók, amelyek részére az említett bizonyítványok ki lettek állítva nem csak az Európai Unió tagállamaiban rendelkeznek központi irodákkal, hanem az Amerikai Egyesült Államokban, Tajvanban és Dél-Koreában is. Ez pedig tovább hangsúlyozza az iparág globális jellegét és a kiállított kölcsönösen elismert bizonyítvány lehető legszélesebb körű elfogadásának jelentőségét.

A költségekkel és az adminisztratív terhekkal kapcsolatos kérdések

Jelenleg a kölcsönösen elismert bizonyítvány megszerzésének **költsége** tekintetében is jellemző az átláthatatlanság.

Nehéz az összes költségről teljes képet kapni, mivel egy új, kölcsönösen elismert bizonyítvány költsége attól függően változik, hogy az milyen felszerelésre kerül kiállításra. E tekintetben az egyszerű tömeggyártott cikkek (pl. szelepek, elektromos alkatrészek stb.) esetében az új bizonyítvány költsége az ugyanazon termékre vonatkozó típus-jóváhagyási bizonyítvány árának legfeljebb kétszeresétől kezdődik, amely termék esetében korábban az elismert szervezet által kiállított egyedi típus-jóváhagyási bizonyítvány kiállítása volt szükséges. Ugyanakkor azonban a termékek egy másik kategóriája esetében (pl. az egyszer használatos, nem tömeggyártott cikkek esetében) előfordulhat, hogy az új, kölcsönösen elismert bizonyítvány költsége jelentősen nagyobb, mint az elismert szervezet által kiállított egyedi típus-jóváhagyási bizonyítványé. Másrészt a meghosszabbítási díjak is hasonlóknak tűnnek a típus-jóváhagyási bizonyítványok meghosszabbítási díjaihoz. Az európai uniós elismert szervezetek körében általános gyakorlat a kölcsönösen elismert bizonyítványok 5 éves időszakra való meghosszabbítása, ami nem csak a kölcsönös elismerési rendszer alapján kiállított bizonyítványok esetében, hanem az elismert szervezetek által kiállított egyedi típus-jóváhagyási bizonyítványok esetében is jellemző (az utóbbi kapcsán lásd még a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet MSC.1/Circ.1221. számú körlevelét¹¹). Mivel néhány új, kölcsönösen elismert bizonyítvány kiállításához helyszíni vizsgálatok szükségesek, és ezzel együtt szigorúbb szabványoknak kell megfelelni, így bizonyos esetekben a költségek nagyobbak.

⁹ <http://www.easy-content.be/Documents/Open.aspx?guid={0CF8BB9B-3D56-4E4F-ABCF-B3F8991A6A81}>
http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/studies/maritime_en.htm

¹⁰ Lásd a 391/2009/EK rendelet 10. cikkének (2) bekezdésében említett független tanulmány V. függelékét:
http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/studies/maritime_en.htm

¹¹ http://www.ihonet.org/docs/industry/ECDIS_workshop_12/MSC_Circ1221.pdf

A független tanulmány előzetes adatai alapján a kölcsönösen elismert bizonyítvány megszerzéséhez szükséges **idő** a szóban forgó terméktől és a teljes eljárás összetettségétől (azaz az adminisztratív tehertől) függően jelentősen változik (legalább 6 hónap és legfeljebb 2 év). Ezek az eltérések részben annak is betudhatóak, hogy még csak korlátozott számú kölcsönösen elismert bizonyítvány kiállítására került sor, következésképpen nehéz általános következtetéseket levonni a bizonyítvány kiállításához szükséges idővel kapcsolatban. A tanulmány megállapította¹², hogy adott termék esetében a kölcsönösen elismert bizonyítvány és az európai uniós elismert szervezet által kiállított egyedi típus-jóváhagyási tanúsítvány egyszerre, azonos idő alatt került kiállításra. Ugyanakkor fontos elismerni azt, hogy ahogyan egyre több kölcsönösen elismert bizonyítvány kerül kiállításra és a teljes eljárás egységesebbé válik, úgy az új, kölcsönösen elismert bizonyítvány megszerzéséhez szükséges idő jelentősen csökkenhet.

IV. A további lépések

A biztonságkritikusság értékelési mechanizmusa

A kölcsönösen elismert bizonyítványra jogosult termékek számát illetően haladás eddig csak a 3. biztonságkritikussági szint tekintetében valósult meg. Az európai uniós elismert szervezetek megkísérelték bevonni a tengerészeti felszereléseket gyártó iparágat a folyamatba, ahogyan az a 2009 óta lebonyolított találkozók és kezdeményezések hosszú listájából¹³ is megállapítható. Ezen a ponton fontos kezelni a biztonságra gyakorolt hatások területén fennálló aggodalmakat. Ezt meg lehet tenni az európai uniós elismert szervezetek által alkalmazottal azonos kockázatalapú megközelítés alkalmazásával, ideértve a valamennyi, a 3. biztonságkritikussági szint szerinti, a meglévő csoportokba (1., 2. és 3. csoport) tartozó termékre¹⁴ és a jövőben közzéteendő (2015. július 1 és 2016 nyara, külön-külön) két termékcsoportra (4. és 5. csoport) vonatkozó legszigorúbb műszaki követelmények és a kölcsönösen elismert bizonyítvány megszerzéséhez adott esetben szükséges helyszíni vizsgálatok alkalmazását is. Ilyen módon a kölcsönös elismerési rendszer szerinti megközelítés idővel lendületet nyerhet és a biztonsági aggodalmakat még részletesebben kezelheti.

A következő (4.) biztonságkritikussági szinthez tartozó termékekre vonatkozó fejlettebb és átfogóbb kockázati modell kidolgozásához a különféle érdekelt szervezetek, ideértve a biztosítókat is, bevonása szükséges. Az európai uniós elismert szervezetek egy 6 hónapos kísérleti vizsgálat elvégzését tervezik annak biztosítása érdekében, hogy a következő (negyedik) szinten a biztonságosság fenntartható legyen.

A végfelhasználók bevonása

Úgy tűnik, hogy az Európai Unióban az ipari érdekelt felek aktívabbak az európai uniós elismert szervezetek által folytatott konzultációs folyamatban való részvétel tekintetében, míg a globális iparág a jövőben méltányolhatja a nagyobb arányú részvételt. Ezt az a tény is mutatja, hogy a bizonyos termékekre már az új, kölcsönösen elismert bizonyítványt használó 7 gyártó közül 3-nak a székhelye az Európai Unión kívül van (pl. Amerikai Egyesült Államok, Tajvan és Dél-Korea). Ez előmozdíthatja a kölcsönösen elismert bizonyítványok

¹² http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/studies/maritime_en.htm

¹³ Lásd a 391/2009/EK rendelet 10. cikkének (2) bekezdésében említett független tanulmány I. függelékét: http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/studies/maritime_en.htm

¹⁴ Lásd a 391/2009/EK rendelet 10. cikkének (2) bekezdésében említett független tanulmány II. függelékét: http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/studies/maritime_en.htm

globális elfogadását. A kisméretű OEM-ek részvétele szintén ösztönzendő társulások, tájékoztató műhelyértekezletek és egyéb hasonló rendezvények révén, mivel ők alkotják azt a csoportot, amely ritkábban vesz részt a kölcsönös elismerési rendszer megvalósításában. Ebben az esetben a kölcsönösen elismert bizonyítványok növelhetik a kis- és középvállalkozások (kkv-k) piacra jutási lehetőségét. A gyakorlatban azonban ez csak az Európai Unióban székhellyel rendelkező, a tagállami lobogók valamelyike alatt közlekedő hajókat ellátó kkv-kre alkalmazható, tekintettel arra, hogy a kölcsönösen elismert bizonyítványoknak a hatóságok által világszerte történő önkéntes elfogadása jelenleg még kétséges. Míg a világszerte történő önkéntes elfogadást tovább kell támogatni, a piacra jutási időt és az adminisztratív költségeket csökkenteni kell a szélesebb célközönséget kiszolgáló vállalatok esetében.

További szempontok

A jelen pillanatban nem állapítható meg egyértelműen, hogy az európai uniós elismert szervezetek **a közeljövőben** ki tudják-e dolgozni **az összetettebb termékekre** vonatkozó kölcsönösen elismert bizonyítványok esetében alkalmazandó követelményeket. A felszerelések gyártói komoly szándékot mutatnak arra, hogy a magasabb biztonságkritikussági szinthez tartozó új termékek listájára javaslatot tegyenek. E célból a SEA Europe és az európai uniós elismert szervezetek további lépéseket javasoltak, ideértve a további termékeknek a rendszerbe történő bevonására vonatkozó visszajelzések és ajánlások megfogalmazása és megvitatása céljából a legjelentősebb nemzetközi iparági érdekelt felek részvételével lefolytatandó tervezett megbeszélések lebonyolítását.

A jelenleg meglévő termékekre tekintettel, ahogyan az a független tanulmányban bemutatásra került, az érdekelt felek jelentős része (mint például a gyártók, a hajóüzemeltetők, a biztosítók, a hajógyarak, a hajóépítők és a hajójavítók) nem rendelkezett információval a kölcsönösen elismert bizonyítvány használatáról és elfogadásáról, és arról sem tudott, hogy jelenleg a kölcsönösen elismert bizonyítványt valamennyi európai uniós elismert szervezet elfogadja-e.

Következésképpen a **terjesztési célú rendezvényekkel** (pl. műhelyértekezletek, szemináriumok stb.) és a kölcsönös elismerési rendszerre jogosult termékekkel kapcsolatos műszaki követelményekre vonatkozó meglévő információknak az érdekelt felek különféle iparági érdekeket képviselő, nagyobb létszámú csoportja körében történő, szélesebb körű terjesztésével a kölcsönös elismerési rendszer szélesebb célközönséghez juthat el. Ezért az európai uniós elismert szervezetek és a SEA Europe által szervezett két műhelyértekeztet az ebbe az irányba mutató hatékony lépésnek minősül, amelyet folytatni kell.

Ha az ajánlások feldolgozására és a rendszerrel kapcsolatos, a rendelkezésre álló kommunikációs csatornákon történő visszajelzésre időt biztosítanak¹⁵, azzal fokozható a tájékozottság és elősegíthető az érdekelt felek nagyobb csoportjának részvétele. A jelenleg már az európai uniós elismert szervezetek közös szabályainak hatálya alá tartozó termékek/egységek jó kiindulási pontként szolgálhatnak a rendszernek a következő (4.) biztonságkritikussági szintre történő kiterjesztéséhez. A hajótulajdonosoknak, a hajóépítőknek és a kölcsönös elismerési rendszer felügyelőinek a tájékoztatása tovább segítheti annak elfogadását. A kölcsönös elismerési rendszert támogató további intézkedés lehet például a kölcsönösen elismert tanúsítványok megszerzése költségével kapcsolatos átláthatóság fokozása.

¹⁵ A kölcsönös elismerési műszaki követelményekkel és a kapcsolódó dokumentumokkal kapcsolatos változtatások vagy magyarázatok igénylése: <http://www.euromr.org/technical-requirements>

V. Végkövetkeztetések

Az európai uniós elismert szervezetek által kidolgozott kölcsönös elismerési rendszer megfelel az EU rendeletnek, bár a gyártók kifogásolják a kölcsönösen elismert bizonyítványok igénylésének folyamatát, mivel úgy ítélik meg, hogy az még nem került teljes egészében leegyszerűsítésre. A rendelkezésre álló, meglehetősen korlátozott tapasztalatok alapján megállapítható, hogy az alkatrészszállítók még mindig kérelmezik az egyedi bizonyítványokat és a kölcsönösen elismert bizonyítványt is. Amennyiben pedig az utóbbihoz helyszíni vizsgálat is szükséges, a költséget gyakran aggodalomra okot adó mértékűnek tartják (különösen a kkv-k). Miközben a közvetlenül érintett érdekelt felek körén kívül általános információhiány jellemző, további tájékoztató és terjesztési célú rendezvényekkel javítani lehetne a kölcsönös elismerési rendszerrel kapcsolatos tájékozottságot és az abban való részvételt. Az önkéntes nemzetközi elfogadás hiánya a legnagyobb akadály, amelyet le kell győzni, és az ipari képviselők és az illetékes hatóságok közötti párbeszéd javíthatja a kölcsönös elismerési rendszernek az Európai Unión kívüli megértését és elfogadását. A kölcsönös elismerési rendszer teljes mértékben hozzájárul a biztonságossághoz azáltal, hogy a 3. biztonságkritikussági szinthez tartozó termékekre vonatkozó műszaki követelmények valamennyi csoportjába tartozó tételek kiválasztására a kockázatalapú megközelítést alkalmazza, és a legszigorúbb szabályokon alapul. Ennek ellenére a kölcsönös elismerési rendszer még mindig bővíthető tovább annak érdekében, hogy a különböző biztonságkritikussági szintekhez tartozó tengeri felszerelések szélesebb körét (azaz összetettebb termékeket vagy anyagokat) fedje le.

Ezen a ponton összességében az alábbi következtetések vonhatók le:

- Az európai uniós elismert szervezetek által kidolgozott kölcsönös elismerési rendszer megfelel az EU rendeletnek, azonban a rendszer alkalmazási köre még mindig korlátozott és tovább kell fejleszteni.
- Jelenleg a kölcsönösen elismert bizonyítványok az ugyanazon termékekre kiállított egyedi típus-jóváhagyási bizonyítványokkal együtt léteznek. Az elismert szervezeteknek ajánlott mérlegelniük a kölcsönösen elismert bizonyítványok megszerzésére irányuló eljárásoknak a megfelelő esetekben történő egyszerűsítését avégett, hogy a költségük versenyképesebb legyen és az egyedi bizonyítványokat fokozatosan ki lehessen vonni a használatból.